

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego we wrześniu 2023 r.

30.10.2023 r.
Nr 9/2023

- We wrześniu 2023 r. odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego o 1,8% (przed rokiem wzrost o 1,0%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego (6,9%) zmalała w skali roku (o 0,2 p. proc.), ale pozostała na niezmiennym poziomie w stosunku do sierpnia 2023 r. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy niż we wrześniu 2022 r. oraz mniej niż w sierpniu 2023 r.
- Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rośnie wolniej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 10,3%; we wrześniu 2022 r. wzrost o 11,9%).
- W województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2023 r. na rynku produktów rolnych zmniejszyły się w skali miesiąca i w skali roku ceny skupu żywca wołowego i drobiowego. Ceny skupu ziemniaków były wyższe w stosunku do września 2022 r., ale zmniejszyły się w stosunku do sierpnia 2023 r. Ceny skupu pszenicy, żyta i mleka były niższe w stosunku do września 2022 r., ale zwiększyły się w stosunku do sierpnia 2023 r. Ceny żywca wieprzowego były wyższe zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i w stosunku do września 2022 r.
- Produkcja sprzedana przemysłu we wrześniu 2023 r. zmniejszyła się o 3,2% w odniesieniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku (wobec wzrostu o 1,4% we wrześniu 2022 r.). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w podmiotach budowlanych o 16,3% (przed rokiem wzrost o 8,7%).
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż we wrześniu 2022 r. (o 0,6%). W badanym miesiącu br. nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, społecznych czynszowych ani komunalnych.
- We wrześniu 2023 r. w odniesieniu do analogicznego miesiąca 2022 r. odnotowano spadek sprzedaży detalicznej (o 10,6%) oraz hurtowej (o 12,4%).
- Według stanu na koniec września 2023 r. w rejestrze REGON wpisanych było 223,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 2,3% więcej niż przed rokiem i o 0,2% więcej niż w końcu sierpnia 2023 r.
- W październiku br. w większości badanych obszarów gospodarki przedsiębiorcy oceniają koniunkturę niekorzystnie. Najgorsze nastroje gospodarcze panują wśród jednostek z sekcji Przetwórstwo przemysłowe. Mimo utrzymywanych negatywnych ocen, poprawę opinii zanotowano tylko wśród podmiotów zajmujących się Handlem hurtowym oraz Transportem i gospodarką magazynową (wzrost wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w skali miesiąca po 2,3 p. proc.). Największe pogorszenie ocen zaobserwowano w opiniach wyrażanych przez przedsiębiorców z sekcji Informacja i komunikacja (spadek wartości tego wskaźnika o 8,6 p. proc. w porównaniu z wrześniem br.). Mimo to, wśród tych jednostek oceny koniunktury są optymistyczne. Pozytywnie, ale gorzej niż w poprzednim miesiącu, oceniają koniunkturę także podmioty prowadzące działalność w zakresie Zakwaterowania i gastronomii.

Spis treści

Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Rolnictwo	9
Przemysł i budownictwo	12
Budownictwo mieszkaniowe	14
Rynek wewnętrzny	16
Podmioty gospodarki narodowej	17
Koniunktura gospodarcza	18
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	24

Uwagi ogólne

Prezentowane w komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej; szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane są prezentowane w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Polska Klasyfikacja Działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Pełna nazwa
Sekcje	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że uzupełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Rynek pracy

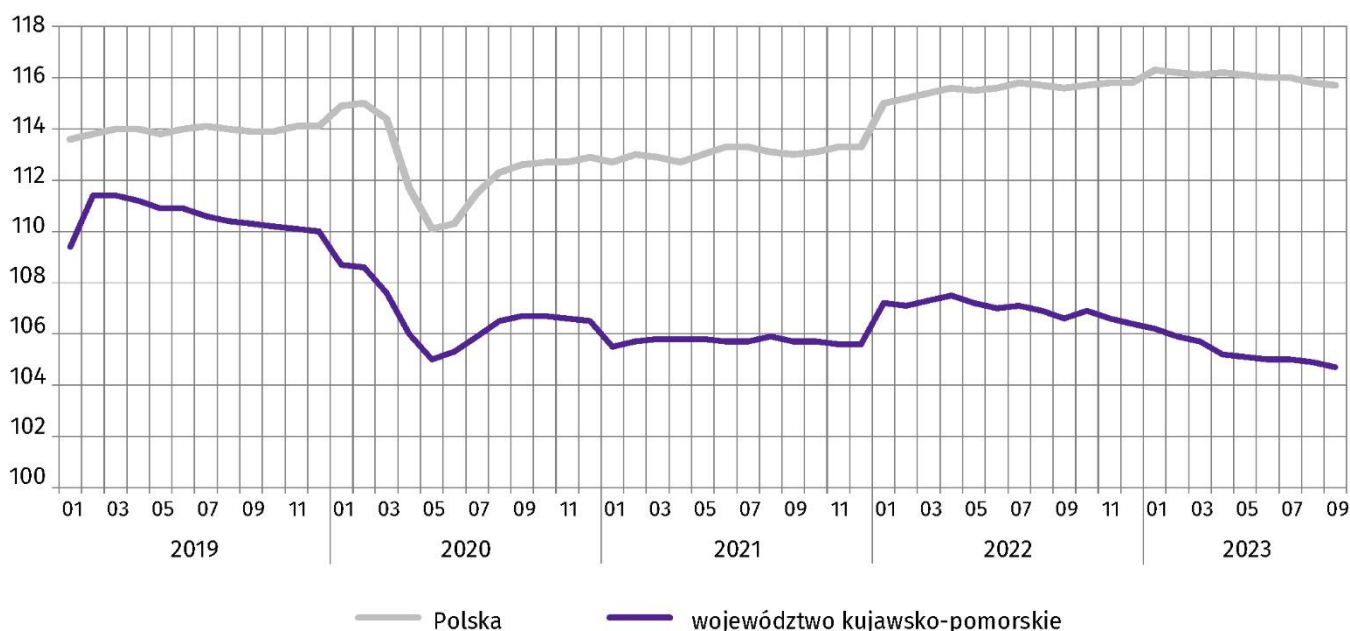
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2023 r. ukształtowało się na poziomie 254,2 tys. etatów, tj. o 1,8% niższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,0% we wrześniu 2022 r.). Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu września 2023 r. wyniosła 6,9% i była o 0,2 p. proc. niższa niż przed rokiem.

We wrześniu 2023 r. największy spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcji Informacja i komunikacja (o 21,7%). Ponadto spadek wystąpił m.in. w sekcjach: Administrowanie i działalność wspierająca (o 5,1%), Budownictwo (o 4,1%), Handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 2,2%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (o 1,9%). Przeciętne zatrudnienie wzrosło w skali roku m.in. w sekcjach Zakwaterowanie i gastronomia (o 3,5%) oraz Transport i gospodarka magazynowa (o 2,7%).

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	09 2023		01-09 2023	
	w tys. etatów	09 2022=100	w tys. etatów	01-09 2022=100
Ogółem	254,2	98,2	256,8	98,3
w tym:				
Przemysł	134,1	98,2	135,1	98,1
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	124,2	98,1	125,2	97,9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7,8	101,9	7,8	101,5
Budownictwo	19,5	95,9	19,9	97,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	47,0	97,8	47,0	98,1
Transport i gospodarka magazynowa	17,7	102,7	18,1	104,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4,0	103,5	4,0	104,0
Informacja i komunikacja	5,3	78,3	6,0	91,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3,9	100,2	3,9	99,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9,6	94,9	9,7	85,6

Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W odniesieniu do sierpnia 2023 r. przeciętne zatrudnienie we wrześniu br. zmniejszyło się o 0,2%. Największy spadek odnotowano w Budownictwie (o 0,8%).

W okresie styczeń-wrzesień br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 1,7% niższe niż w analogicznym okresie 2022 r. (przed rokiem wyższe o 2,1%).

Na tle pozostałych województw we wrześniu 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem przeciętnego zatrudnienia zajęło 8. pozycję w kraju.

W końcu września 2023 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych**¹ w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 52,4 tys. osób i była mniejsza o 1,9 tys. osób, tj. o 3,6% niż we wrześniu 2022 r. oraz mniejsza o 0,6 tys. osób, tj. o 1,1% niż w sierpniu 2023 r. Kobiety stanowiły 58,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 60,1%).

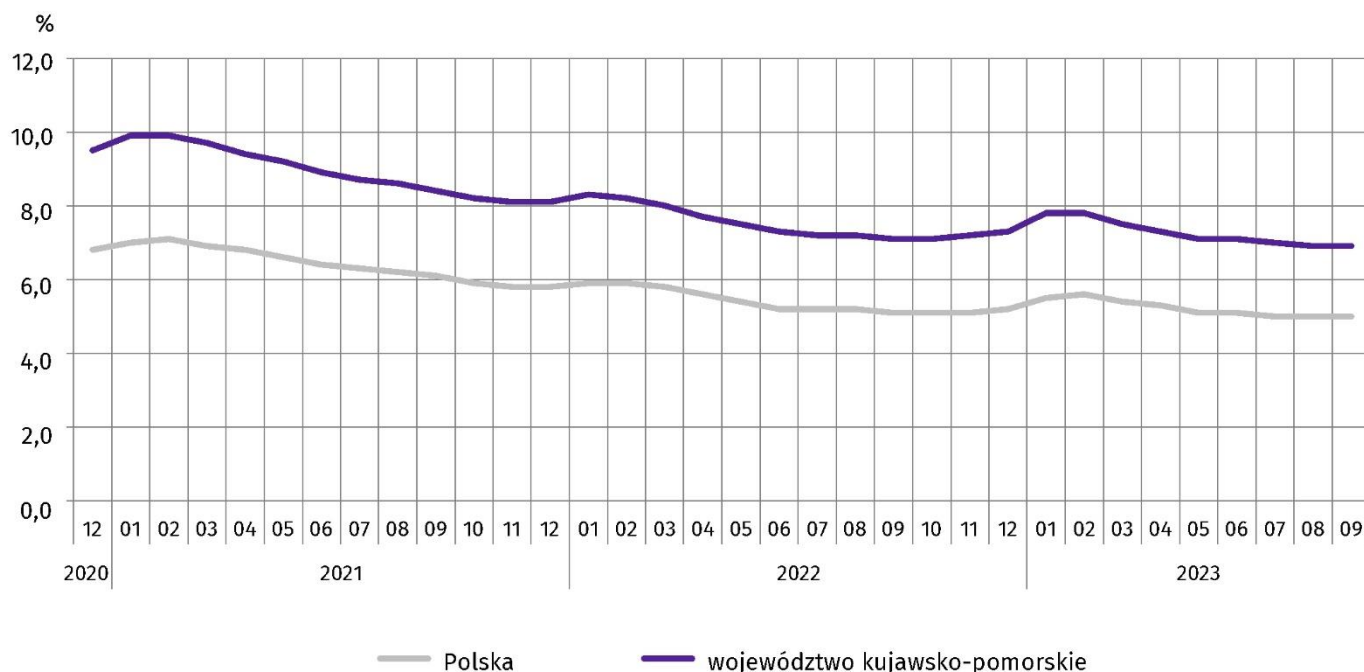
Tablica 2. Bezrobotni i stopa bezrobocia rejestrowanego

Wyszczególnienie	09 2022	2023	
		08	09
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	54,4	53,0	52,4
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	9,1	6,8	8,1
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	9,2	7,0	8,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	7,1	6,9*	6,9

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu września 2023 r. ukształtowała się na poziomie 6,9% (w kraju była niższa o 1,9 p. proc.). W stosunku do września 2022 r. była niższa o 0,2 p. proc., a w porównaniu z sierpniem 2023 r. pozostała na niezmiennym poziomie. Na tle pozostałych województw we wrześniu 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem wysokości stopy bezrobocia rejestrowanego zajęło 12. pozycję w kraju. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie podkarpackim (8,3%), a najniższą w województwie wielkopolskim (3,0%).

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w końcu miesiąca

W końcu września 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim wśród powiatów i miast na prawach powiatu najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie radziejowskim (14,6%, wobec 16,4% we wrześniu 2022 r.). Wysoka wartość tego wskaźnika wystąpiła także w powiatach włocławskim (12,5%, wobec 14,0%), lipnowskim (12,2%, wobec 12,4%) i wąbrzeskim (12,1%, wobec 11,0%). Najniższą stopę bezrobocia w analizowanym miesiącu zarejestrowano w mieście Bydgoszczy (2,2%, wobec 2,1% we wrześniu 2022 r.), a w dalszej kolejności w mieście Toruniu (3,0%, wobec 3,4%) oraz w powiecie bydgoskim (3,1%, tyle samo co przed rokiem). Spadek stopy bezrobocia w porównaniu z wrześniem 2022 r. odnotowano w 14 powiatach i w 2 miastach na prawach powiatu, przy czym największy wystąpił w powiecie grudziądzkim (o 2,0 p. proc.). W skali roku stopa bezrobocia zwiększyła się w 3 powiatach i w 2 miastach na prawach powiatu, a największy wzrost wystąpił

¹ Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, z późn. zm.).

w powiecie wąbrzeskim (o 1,1 p. proc.). W powiatach bydgoskim i mogileńskim analizowany wskaźnik pozostał na niezmiennym poziomie.

We wrześniu 2023 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 8,1 tys. osób bezrobotnych, tj. o 11,3% mniej niż przed rokiem, ale o 18,8% więcej niż w sierpniu 2023 r. Zmniejszył się odsetek bezrobotnych absolwentów w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do września 2022 r. (o 3,4 p. proc., tj. do 15,8%) oraz udział dotychczas niepracujących (o 1,9 p. proc., tj. do 14,9%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych rejestrujących się po raz kolejny (o 3,2 p. proc., tj. do 74,2%). Z kolei udział zwolnionych z przyczyn zakładu pracy pozostał na niezmiennym poziomie (2,6%). Stopa napływu bezrobotnych² do urzędów pracy wyniosła 1,1%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Stan w końcu września

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 8,7 tys. osób bezrobotnych, tj. o 6,3% mniej niż we wrześniu 2022 r., ale o 23,2% więcej niż w sierpniu 2023 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 5,0 tys. osób (przed rokiem 5,3 tys. osób). Odsetek tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 0,7 p. proc. w ujęciu rocznym (do 58,1%). Zwiększył się także udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,8 p. proc., tj. do 14,9%) oraz udział osób bezrobotnych, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,1 p. proc., tj. do 0,4%). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 1,7 p. proc., tj. do 10,2%). Stopa odpływu bezrobotnych³ z urzędów pracy wyniosła 16,3%.

W końcu września 2023 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 43,7 tys. bezrobotnych. Ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym o 1,7 p. proc. (do 83,4%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu września 2023 r. stanowili 83,5% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 84,9%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne⁴, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym (o 4,7 p. proc.). Zmniejszył się także udział bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6. roku życia (o 1,5 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych do 30. roku życia (o 0,8 p. proc.), w tym osób bezrobotnych do 25. roku życia (o 1,3 p. proc.) oraz udział bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia (o 0,2%).

² Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

³ Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

⁴ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Tablica 3. Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wyszczególnienie	09 2022	2023	
		08	09
	w procentach ogółem		
Do 30. roku życia	25,5	25,1	26,3
w tym do 25. roku życia	13,1	13,1	14,4
Długotrwale bezrobotni	57,1	52,2	52,4
Powyżej 50. roku życia	23,7	24,1	23,9
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6. roku życia	21,1	19,9	19,6

Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zmniejszył się w skali roku udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 1,6 p. proc.) oraz udział osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (o 0,1 p. proc.). Natomiast udział bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego pozostał na niezmiennym poziomie.

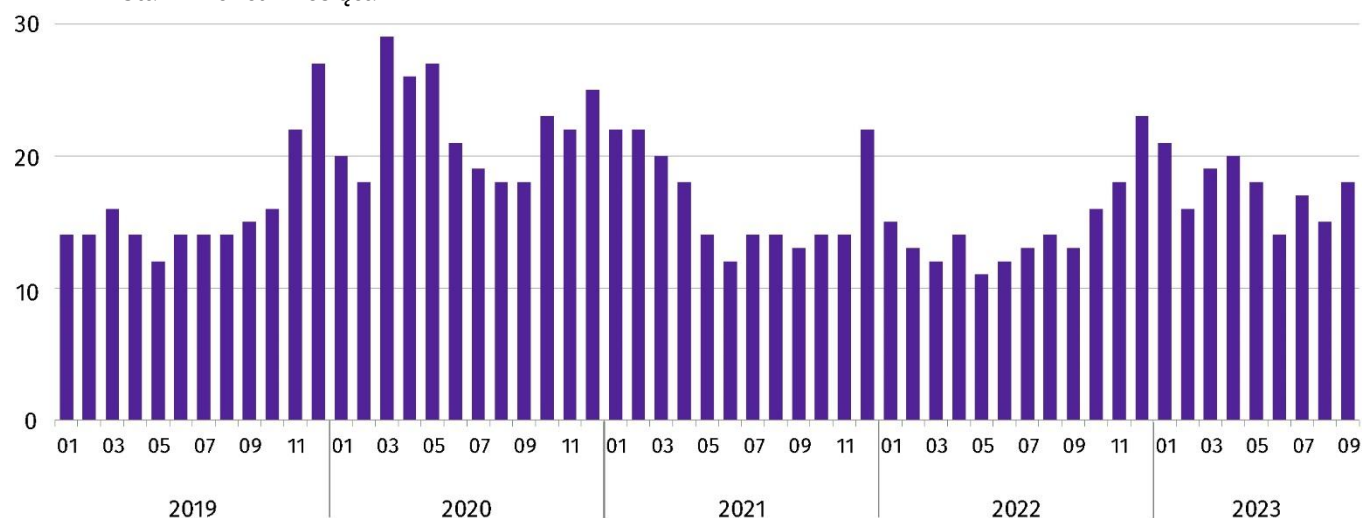
Tablica 4. Wybrane kategorie bezrobotnych

Wyszczególnienie	09 2022	2023	
		08	09
	w procentach ogółem		
Bez kwalifikacji zawodowych	38,0	37,7	37,9
Bez doświadczenia zawodowego	19,7	18,9	19,7
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	21,2	19,7	19,6

We wrześniu 2023 r. do urzędów pracy zgłoszono 4,0 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to mniej ofert w porównaniu z wrześniem 2022 r. (o 1,5 tys.) oraz mniej w stosunku do sierpnia 2023 r. (o 0,4 tys.).

Wykres 3. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy

Stan w końcu miesiąca

W końcu września 2023 r. na 1 ofertę pracy przypadało 18 bezrobotnych (przed rokiem 13 osób, a w sierpniu 2023 r. 15 bezrobotnych).

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu września 2023 r. 3 zakłady pracy zapowiedziały w najbliższym czasie **zwolnienie** 53 pracowników (przed rokiem odpowiednio 2 zakłady i 68 pracowników).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 6666,76 zł (w kraju 7379,88 zł) i było o 10,3% wyższe niż we wrześniu 2022 r. (przed rokiem wzrost o 11,9%).

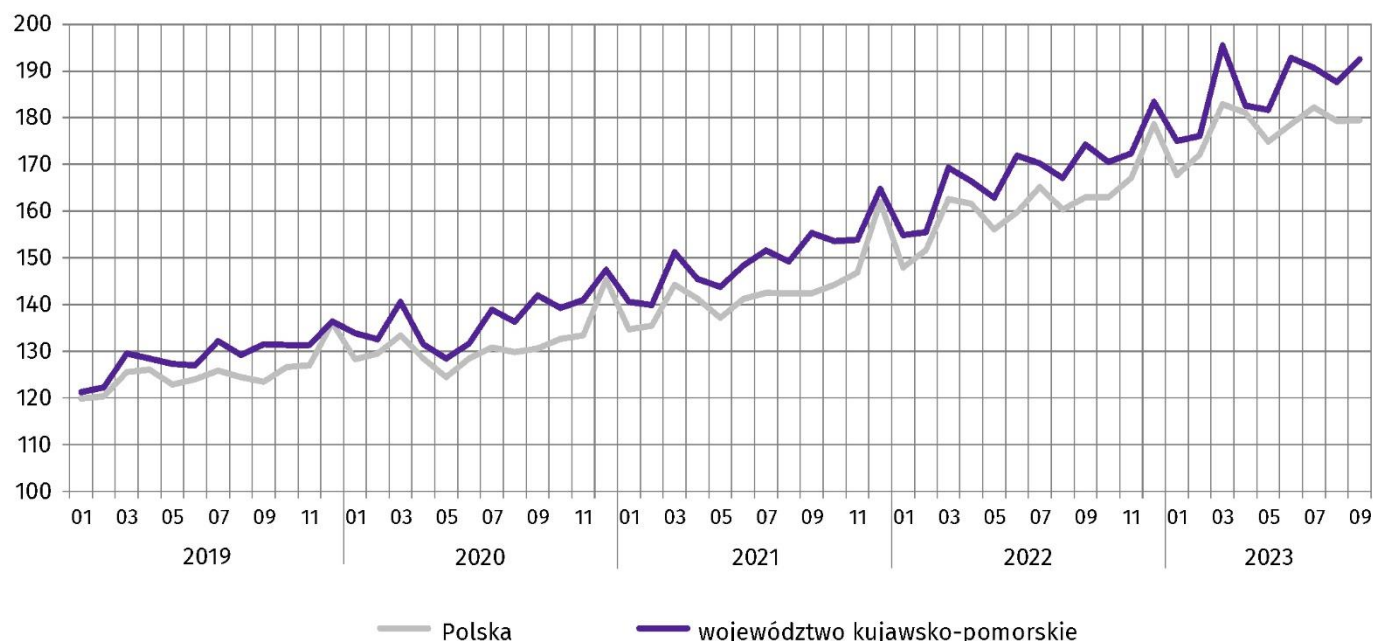
Tablica 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	09 2023		01-09 2023	
	w zł	09 2022=100	w zł	01-09 2022=100
Ogółem	6666,76	110,3	6485,41	112,7
w tym:				
Przemysł	6528,12	112,3	6390,84	113,2
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	6538,00	112,5	6405,54	113,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6073,51	113,1	5923,67	112,7
Budownictwo	6837,08	116,8	6486,61	115,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6758,25	106,5	6657,54	111,0
Transport i gospodarka magazynowa	6367,80	108,2	6354,82	114,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5191,00	115,5	4964,07	111,1
Informacja i komunikacja	13336,43	108,4	10419,95	105,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6569,76	111,9	6540,12	113,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4882,90	113,8	4885,48	118,7

W porównaniu z wrześniem 2022 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sekcjach PKD.

Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły wynagrodzenia w sekcjach: Budownictwo (o 16,8%), Zakwaterowanie i gastronomia (o 15,5%), Administrowanie i działalność wspierająca (o 13,8%), Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 13,1%), Przetwórstwo przemysłowe (o 12,5%) oraz Obsługa rynku nieruchomości (o 11,9%).

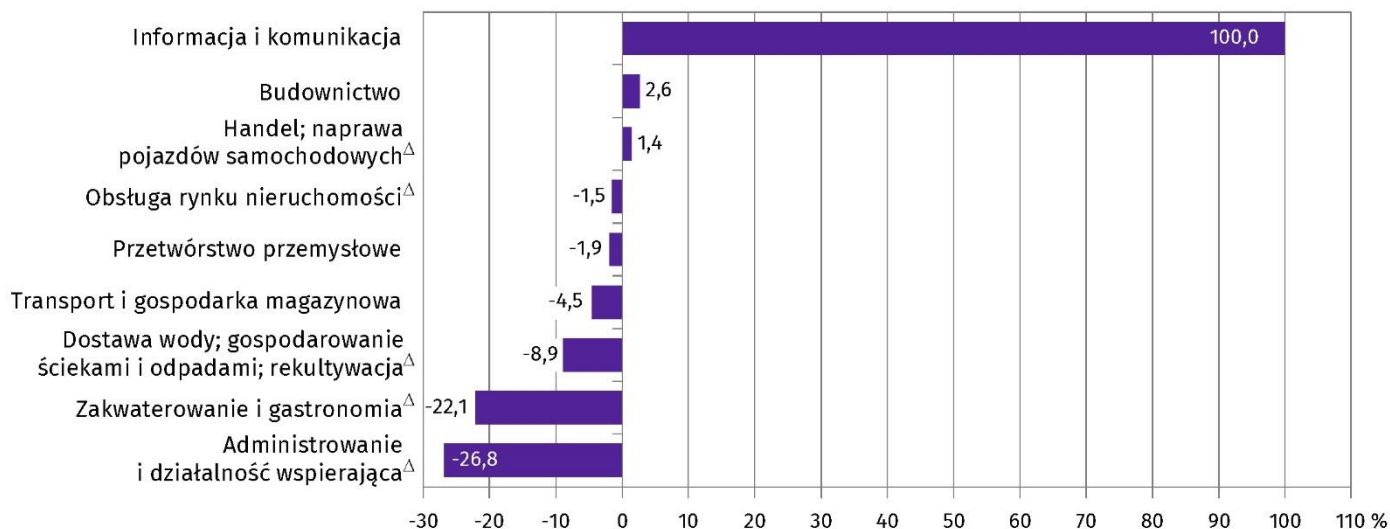
Wykres 4. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego we wrześniu 2023 r. najwyższe wynagrodzenie zanotowano w sekcji Informacja i komunikacja (2-krotnie wyższe).

Najniższe wynagrodzenie wystąpiło w sekcji Administrowanie i działalność wspierająca (o 26,8% niższe od przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Wykres 5. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie we wrześniu 2023 r.

W odniesieniu do sierpnia 2023 r. przeciętne wynagrodzenie brutto we wrześniu 2023 r. wzrosło o 2,6%. Największy wzrost wystąpił w Informatyce i komunikacji (o 35,6%).

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 12,7% wyższe niż w roku poprzednim (w analogicznym okresie 2022 r. wzrost o 12,0%).

Pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw we wrześniu 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie uplasowało się na 10. miejscu w kraju.

Rolnictwo

W województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2023 r. na rynku produktów rolnych zmniejszyły się w skali miesiąca i w skali roku ceny skupu żywca wołowego i drobiowego. Ceny skupu ziemniaków były wyższe w stosunku do września 2022 r., ale zmniejszyły się w stosunku do sierpnia 2023 r. Ceny skupu pszenicy, żyta i mleka były niższe w stosunku do września 2022 r., ale zwiększyły się w stosunku do sierpnia 2023 r. Ceny żywca wieprzowego były wyższe zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i w stosunku do września 2022 r.

We wrześniu 2023 r. średnia temperatura powietrza, zgodnie z odczytami ze stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego w Toruniu, wyniosła 18,3°C i była wyższa od średniej z lat 1991–2020 o 4,4°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 29,7 °C, a minimalna 5,9°C. Suma opadów atmosferycznych wyniosła 12,3 mm i stanowiła 22% normy z wielolecia. W dziewiątym miesiącu 2023 r. odnotowano 5 dni z opadami.

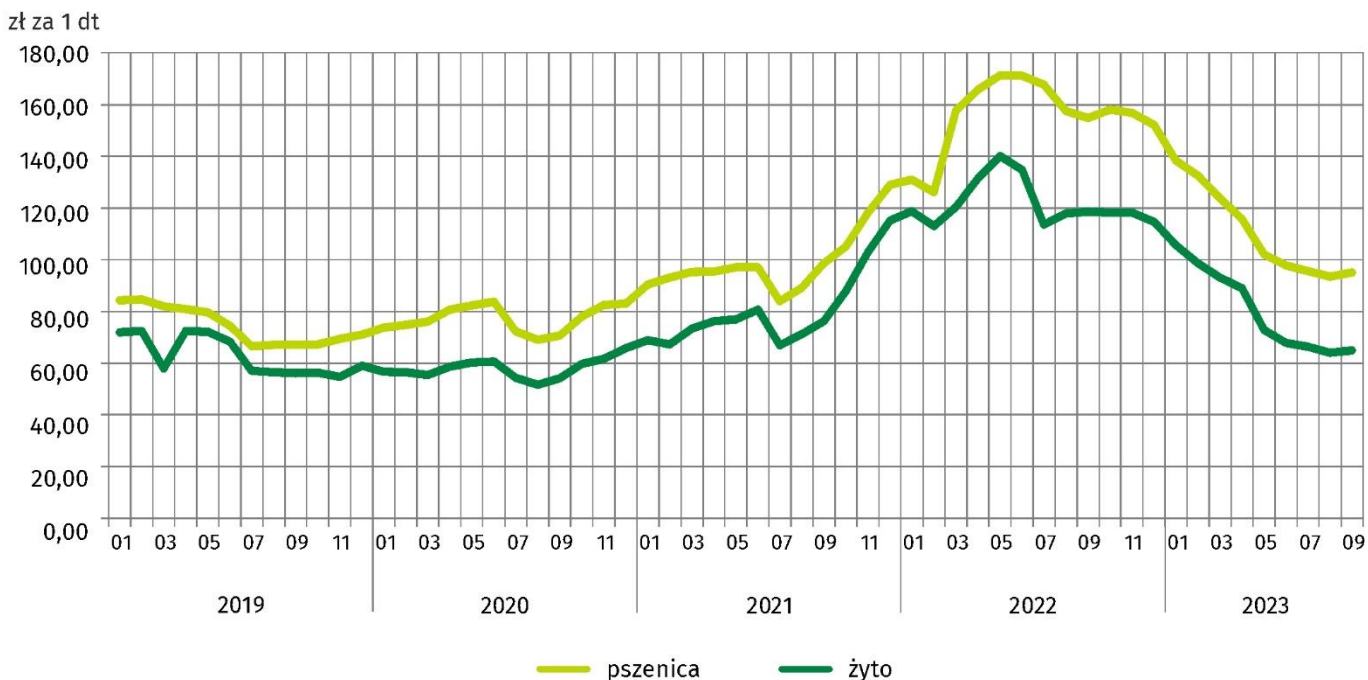
Tablica 6. Skup zbóż^a

Wyszczególnienie	09 2023			07–09 2023	
	w tys. t	09 2022=100	08 2023=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^b	81,8	103,7	57,9	307,1	101,7
w tym:					
pszenica	69,8	118,6	57,9	258,8	108,9
żyto	5,3	116,6	63,7	15,5	83,0

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

We wrześniu 2023 r. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był niższy niż przed miesiącem o 42,1%, skup żyta był o 36,3% niższy, a skup pszenicy w tym okresie był niższy o 42,1%. W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku odnotowano zwiększenie podaży zbóż podstawowych o 3,7%, w tym wzrost podaży pszenicy o 18,6%. Podaż żyta w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. zwiększyła się o 16,6%.

Wykres 6. Przeciętne ceny skupu zbóż

Tablica 7. Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a

Wyszczególnienie	09 2023			01-09 2023	
	w tys. t	09 2022=100	08 2023=100	w tys. t	01-09 2022=100
Żywiec rzeźny ^b	25,7	84,1	91,1	313,3	100,7
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	2,3	90,1	95,9	29,3	85,4
wieprzowy	10,3	72,9	77,5	155,0	101,4
drobiowy	13,0	94,5	104,8	128,7	104,0
Mleko ^c	68,4	98,1	94,5	739,0	109,3

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. c W milionach litrów.

We wrześniu 2023 r. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 25,7 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), tj. mniej niż w poprzednim miesiącu i w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku, odpowiednio o 8,9% i o 15,9%. Skup żywca wołowego był niższy zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym, odpowiednio o 9,9% i o 4,1%. Podaż żywca wieprzowego zmniejszyła się zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i analogicznego okresu poprzedniego roku, odpowiednio o 22,5% i o 27,1%. Skup żywca drobiowego zwiększył się o 4,8% względem sierpnia 2023 r., ale zmniejszył się o 5,5% w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku.

Tablica 8. Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	09 2023			01-09 2023		09 2023			01-09 2023	
	w zł	09 2022=100	08 2023=100	w zł	01-09 2022 =100	w zł	09 2022=100	08 2023=100	w zł	01-09 2022 =100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	95,05	61,4	101,8	107,32	67,4	115,00	67,4	95,8	134,92	80,7
żyto	64,85	54,7	101,2	75,16	62,3	96,67	71,0	132,4	95,12	76,1
Ziemniaki ^b za 1 dt	72,85	128,9	63,7	100,12	143,1	269,45	154,2	94,9	213,19	125,8
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	10,16	91,4	94,7	10,89	98,0
trzoda chlewna	8,39	106,9	101,1	8,57	134,3
drób	5,35	83,4	92,2	5,90	101,6
Mleko za 1 hl	180,26	73,9	100,6	199,78	93,9

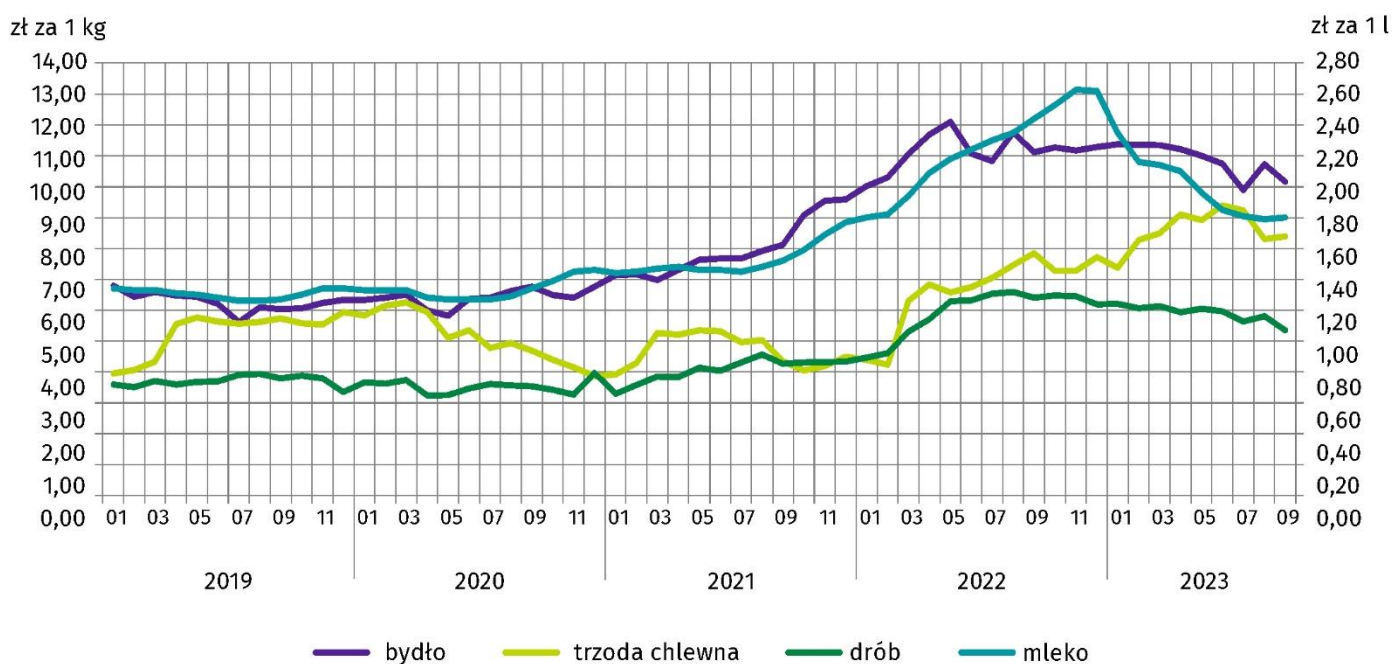
a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne, bez wczesnych.

We wrześniu **średnia cena** pszenicy w skupie (95,05 zł za 1 dt) była wyższa niż przed miesiącem o 1,8%, a w stosunku do września 2022 r. niższa o 38,6%. Średnia cena żyta w skupie (64,85 zł za 1 dt) zwiększyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o 1,2%, natomiast w skali roku zmniejszyła się o 45,3%. W obrocie targowiskowym, w skali miesiąca, cena pszenicy zmniejszyła się o 4,2%, natomiast żyta zwiększyła się o 32,4%. W skali roku odnotowano spadek cen pszenicy i żyta, odpowiednio o 32,6% i o 29,0%. Przeciętna cena ziemniaków na targowiskach we wrześniu 2023 r. (269,45 zł za 1 dt) była o 54,2% wyższa względem września 2022 r.

We wrześniu br. cena **żywca wieprzowego** w skupie (8,39 zł za 1 kg) była wyższa w skali miesiąca i skali roku, odpowiednio o 1,1% i o 6,9%. Średnia cena żywca wołowego (10,16 zł za 1 kg) zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego miesiąca i analogicznego okresu ubiegłego roku odpowiednio o 5,3% i o 8,6%.

We wrześniu 2023 r. dostawy mleka do skupu zmniejszyły się, zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym, odpowiednio o 5,5% i o 1,8%. Za 100 l mleka płacono średnio 180,26 zł, tj. o 0,6% więcej w stosunku do sierpnia 2023 r., a o 26,1% więcej w porównaniu z wrześniem 2022 r.

Wykres 7. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka

Przemysł i budownictwo

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2023 r. osiągnęła wartość 7719,9 mln zł (w cenach bieżących). W porównaniu z rokiem poprzednim produkcja była (w cenach stałych) niższa o 3,2%, a w porównaniu z sierpniem br. — niższa o 0,9%. Przed rokiem w analogicznych okresach wystąpił wzrost, odpowiednio o 1,4% i o 3,8%.

We wrześniu 2023 r. w największej sekcji Przemysłu, tj. w Przetwórstwie przemysłowym (stanowiącym 96,3% udziału w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) odnotowano spadek produkcji sprzedanej o 2,7% w porównaniu z analogicznym miesiącem 2022 r.

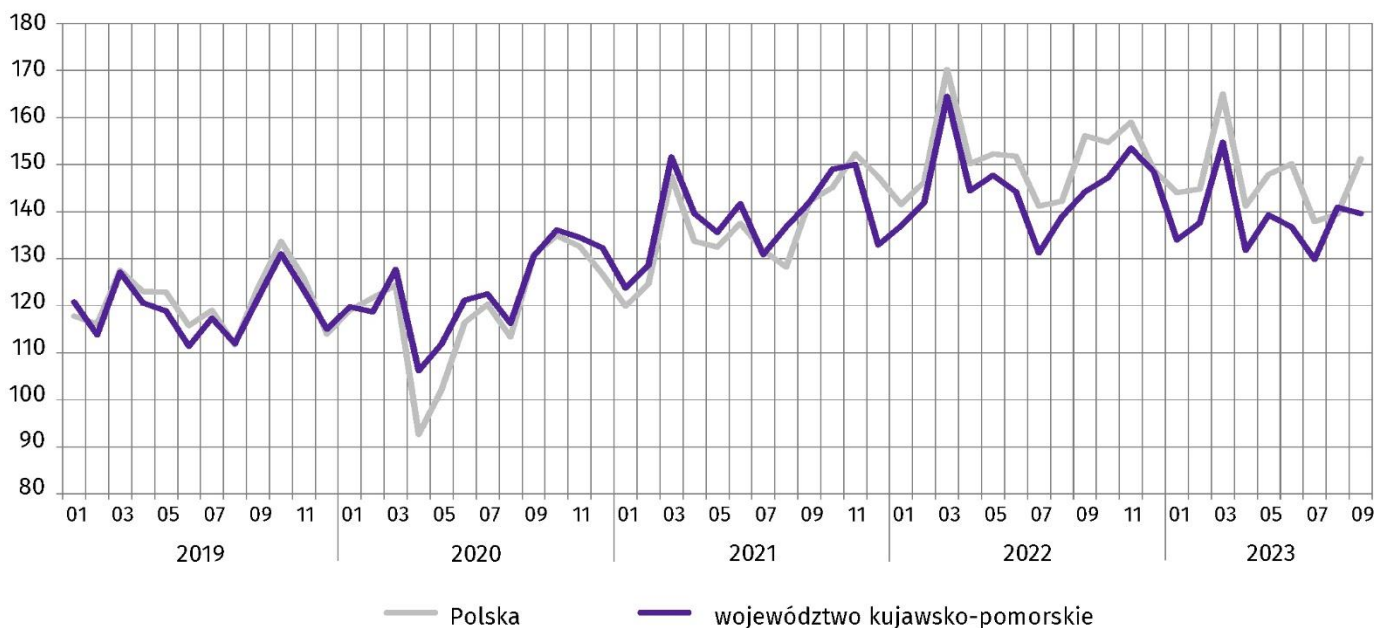
Tablica 9. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu

Wyszczególnienie	09 2023	01–09 2023	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
Ogółem	96,8	96,8	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	97,3	96,5	95,3
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	90,0	97,1	27,2
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	76,9	74,7	1,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru	98,7	96,3	12,2
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	88,0	101,1	1,0
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	121,7	97,5	10,6
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	109,9	96,1	9,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	98,2	80,0	1,6
produkcja wyrobów z metali ^Δ	91,8	95,2	11,4
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	159,5	162,5	2,3
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	82,7	88,0	3,1
produkcja mebli	96,1	92,7	3,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	78,1	94,2	2,5

Produkcja sprzedana przemysłu we wrześniu 2023 r. była niższa niż przed rokiem w 20 działach Przemysłu (spośród 30 występujących w województwie). Spadek w skali roku odnotowano m.in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 23,1%), w produkcji maszyn i urządzeń (o 17,3%) oraz w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 12,0%). Wzrost wystąpił natomiast m.in. w produkcji: komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 59,5%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 21,7%) oraz w produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,9%).

We wrześniu 2023 r. wydajność pracy w Przemysle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, wyniosła (w cenach bieżących) 57,6 tys. zł i była niższa (w cenach stałych) niż przed rokiem o 1,5%. Wzrost wydajności osiągnięto przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Przemysle o 12,3% oraz spadku przeciętnego zatrudnienia o 1,8%.

Wykres 8. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2015 = 100; ceny stałe)

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) wyniosła 72274,9 mln zł i była (w cenach stałych) niższa o 3,2% niż w analogicznym okresie 2022 r. Największy wpływ na spadek produkcji w tym czasie (według działów klasyfikacji PKD 2007) miały przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. produkcją: wyrobów z metali (o 4,8%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 3,9%), papieru i wyrobów z papieru (o 3,7%), artykułów spożywczych (o 2,9%) oraz produkcją chemikaliów i wyrobów chemicznych (spadek o 2,5%).

Na tle pozostałych województw, we wrześniu 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie zajęło 8. miejsce pod względem udziału (3,8%) w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) we wrześniu 2023 r. wyniosła 1469,4 mln zł. Produkcja ta była o 1,9% niższa niż przez rok, ale o 15,7% wyższa niż w poprzednim miesiącu (we wrześniu 2022 r. notowano wzrost, odpowiednio o 34,9% i o 7,5%).

We wrześniu 2023 r. wydajność pracy w Budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, ukształtowała się na poziomie 75,4 tys. zł (w cenach bieżących) i była wyższa niż przed rokiem o 3,2%. Wzrost wydajności w skali roku odnotowano przy wzroście przeciętnego wynagrodzenia brutto w Budownictwie o 16,8% oraz spadku przeciętnego zatrudnienia o 4,1%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) we wrześniu 2023 r. wyniosła 743,8 mln zł (50,6% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 16,3% od produkcji uzyskanej w analogicznym okresie 2022 r. (wówczas wyższa o 8,7%).

We wrześniu 2023 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. wystąpił we wszystkich działach Budownictwa, przy czym najbardziej zwiększyła się produkcja w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 68,2%).

Tablica 10. Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	09 2023	01–09 2023	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
Ogółem	116,3	108,2	100,0
Budowa budynków ^A	100,2	88,9	27,2
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	108,2	101,7	47,6
Roboty budowlane specjalistyczne	168,2	167,8	25,2

Produkcja budowlano-montażowa we wrześniu 2023 r. w porównaniu z sierpniem br. zwiększyła się o 16,6%. Wzrost produkcji wystąpił we wszystkich działach, a największy odnotowano w jednostkach zajmujących się budową budynków (o 25,8%). W podmiotach, w których głównym rodzajem działalności są roboty budowlane specjalistyczne produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w stosunku do sierpnia br. o 15,9%, a w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej zwiększyła się o 12,7%.

Od stycznia do września br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w odniesieniu do analogicznego okresu 2022 r. o 8,2% (do 5128,1 mln zł). Największy wzrost produkcji odnotowano w podmiotach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 67,8%).

We wrześniu 2023 r. udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji krajowej wyniósł 5,0%, co uplasowało województwo kujawsko-pomorskie na 9. miejscu w kraju.

Budownictwo mieszkaniowe

We wrześniu 2023 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 0,6%). Zwiększyła się również w skali roku liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 118,3%), oraz liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 26,8%).

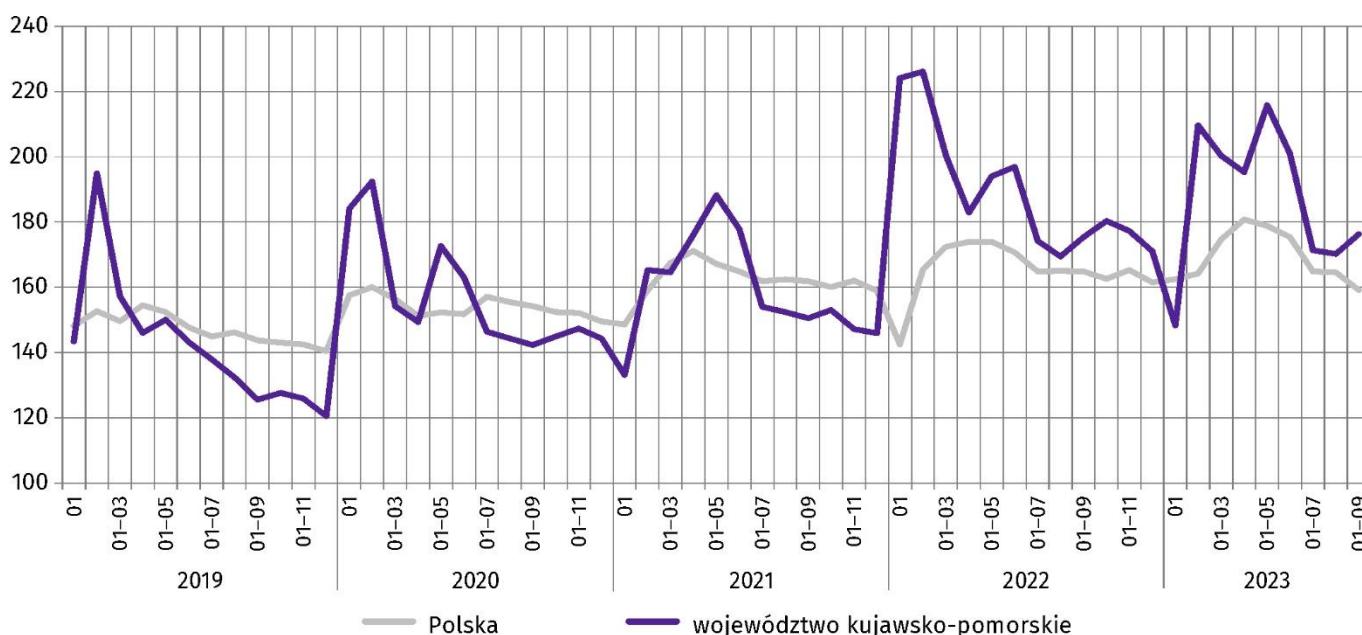
Według wstępnych danych⁵ w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 1245 mieszkań. Najwięcej oddano mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem – 908 lokali (wzrost o 10,9%) a następane mieszkań indywidualnych – 335 lokali (spadek o 20,0%). Do użytkowania oddano także 2 mieszkania zakładowe. Natomiast nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, społecznych czynszowych ani komunalnych.

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2023 r. stanowiły 7,6% efektów krajowych.

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. oddano do użytkowania 8194 mieszkania tj. o 0,5% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wzrost odnotowano w budownictwie społecznym czynszowym (o 130,9%) oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 6,9%). Spadek liczby mieszkań wystąpił w budownictwie indywidualnym (o 8,8%).

Pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień br. województwo kujawsko-pomorskie zajęło 7. pozycję wśród wszystkich województw.

Wykres 9. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2015 = 100)

⁵ Dane meldunkowe mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Tablica 11. Mieszkania oddane do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01–09 2022=100	
Ogółem	8194	100,0	100,5	86,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	4641	56,6	106,9	56,4
Indywidualne ^b	3372	41,2	91,2	130,1
Komunalne	22	0,3	.	44,2
Spółeczne czynszowe	157	1,9	230,9	48,9
Zakładowe	2	0,0	100,0	113,5

a łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Realizowane na użytek własny inwestora.

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 86,5 m² i była mniejsza o 3,9 m² niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym (130,1 m²), w którym odnotowano spadek przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania 0,4 m². W mieszkaniach przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (56,4 m²) zaobserwowano spadek przeciętnej powierzchni w skali roku o 0,8 m².

W analizowanym okresie br. najwięcej mieszkań przekazano do użytkowania w Bydgoszczy (1855), a najmniej w powiecie rypińskim (66).

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie rypińskim (129,8 m²). Najmniejsze lokale przekazano w Toruniu (55,4 m²).

Mapa 2. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

We wrześniu 2023 r. liczba **mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** wyniosła 1225 i było to o 26,8% więcej niż we wrześniu ubiegłego roku. Najwięcej z nich, bo 68,0% ogółu, dotyczyło mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W analizowanym miesiącu br., w porównaniu z wrześniem ubiegłego roku, wzrosła liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 118,3%, tj. do 932 mieszkań). Najwięcej mieszkań, bo 65,3% ogólnej liczby, stanowiły lokale przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Tablica 12. Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkania, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–wrzesień 2023 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01–09 2022 =100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01–09 2022 =100
Ogółem	7389	100,0	74,6	5843	100,0	94,6
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	4060	54,9	67,9	2215	37,9	88,1
Indywidualne ^b	2632	35,6	70,4	2728	46,7	74,4
Spółdzielcze	–	.	.	28	0,5	.
Komunalne	168	2,3	88,0	81	1,4	.
Spółeczne czynszowe	529	7,2	.	791	13,5	.

a łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Realizowane na użytek własny inwestora.

Rynek wewnętrzny

We wrześniu 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim **sprzedaż detaliczna** (w cenach bieżących) była niższa niż przed rokiem o 10,6%.

W porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. spadek sprzedaży detalicznej (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) wystąpił m.in. w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 47,6%), pozostałe (o 34,4%) oraz paliwa stałe, ciekłe i gazowe (o 30,7%). Wzrost sprzedaży detalicznej w ujęciu rocznym odnotowano m.in. w grupach: pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 43,8%), meble, RTV, AGD (o 30,8%) oraz tekstylia, odzież, obuwie (o 21,8%).

Tablica 13. Dynamika i struktura sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	09 2023	01–09 2023	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
Ogółem ^a	89,4	91,4	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	143,8	125,4	21,2
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	69,3	85,5	14,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	115,0	117,2	22,6
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	85,8	58,9	1,6
Farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny	84,5	90,3	6,6
Tekstylia, odzież, obuwie	121,8	115,2	1,7
Meble, RTV, AGD	130,8	157,2	3,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	52,4	45,1	1,4
Pozostałe	65,6	61,8	16,4

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

W odniesieniu do sierpnia 2023 r. sprzedaż detaliczna we wrześniu br. zwiększyła się o 19,6%. Największy wzrost odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność z grupy pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 99,8%). Sprzedaż detaliczna najbardziej zmniejszyła się w ujęciu miesięcznym w grupie prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 24,3%).

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. w zestawieniu z analogicznym okresem 2022 r. sprzedaż detaliczna zmniejszyła się o 8,6%, w tym najbardziej w grupie prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 54,9%).

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w **przedsiębiorstwach handlowych** we wrześniu 2023 r. była niższa niż przed rokiem o 12,4% oraz niższa w odniesieniu do sierpnia 2023 r. o 3,9%. W **przedsiębiorstwach hurtowych** odnotowano spadek, odpowiednio o 12,9% i o 4,0%.

W okresie styczeń–wrzesień 2023 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego sprzedaż hurtowa zmalała, w przedsiębiorstwach handlowych – o 6,4%, a w przedsiębiorstwach hurtowych – o 7,1%.

Podmioty gospodarki narodowej

Według stanu na koniec września 2023 r. w rejestrze REGON wpisanych było 223,4 tys. **podmiotów gospodarki narodowej**⁶, tj. o 2,3% więcej niż przed rokiem i o 0,2% więcej niż w końcu sierpnia 2023 r.

Liczba zarejestrowanych **osób fizycznych** prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 162,8 tys. i w porównaniu z końcem września 2022 r. wzrosła o 1,8%. Do rejestru REGON wpisanych było 35,4 tys. spółek, w tym 21,5 tys. spółek handlowych i 13,7 tys. spółek cywilnych. Liczba spółek i spółek handlowych wzrosła w skali roku odpowiednio o 3,2% i o 5,4%, a spółki cywilne pozostały na podobnym poziomie jak przed rokiem.

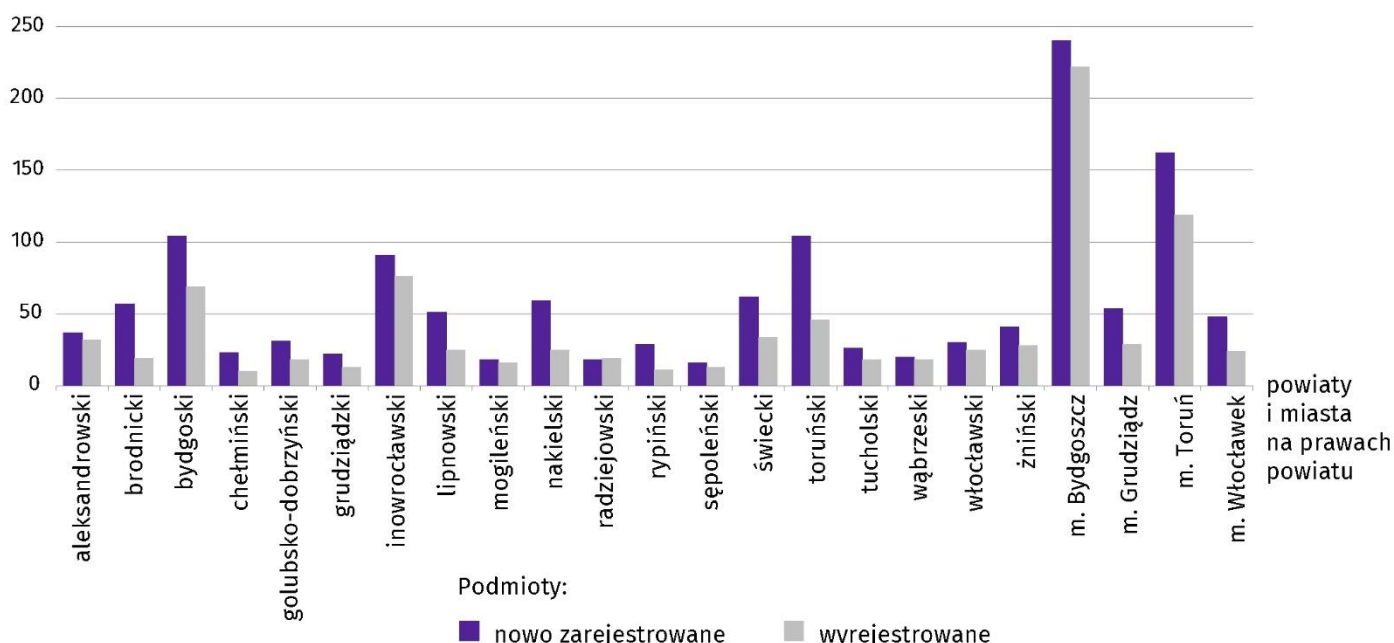
Według przewidywanej liczby pracujących, 96,4% stanowiły podmioty o liczbie pracujących poniżej 10 osób. Udział podmiotów o przewidywanej liczbie pracujących 10–49 wyniósł 2,9%, a podmioty powyżej 49 pracujących stanowiły 0,7% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Liczba podmiotów o przewidywanej liczbie pracujących do 9 osób wzrosła w skali roku o 2,4%.

W porównaniu z końcem września 2022 r. najwyższy wzrost liczby podmiotów odnotowano ponownie w sekcji Informacja i komunikacja (o 8,9%), a następnie w sekcji Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 7,2%).

We wrześniu 2023 r. do rejestru REGON wpisano 1,3 tys. **nowych podmiotów** – o 8,3% mniej niż w poprzednim miesiącu. Wśród nowo zarejestrowanych jednostek przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których wpisano 1,0 tys. (o 14,2% mniej niż w sierpniu 2023 r.). Liczba nowo zarejestrowanych spółek handlowych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością była większa niż w sierpniu 2023 r., odpowiednio o 6,8% i o 5,8%.

Z rejestru REGON **wykreślono** 0,9 tys. podmiotów (o 13,8% więcej niż w sierpniu 2023 r.), w tym 0,8 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 2,1% więcej).

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane we wrześniu 2023 r.

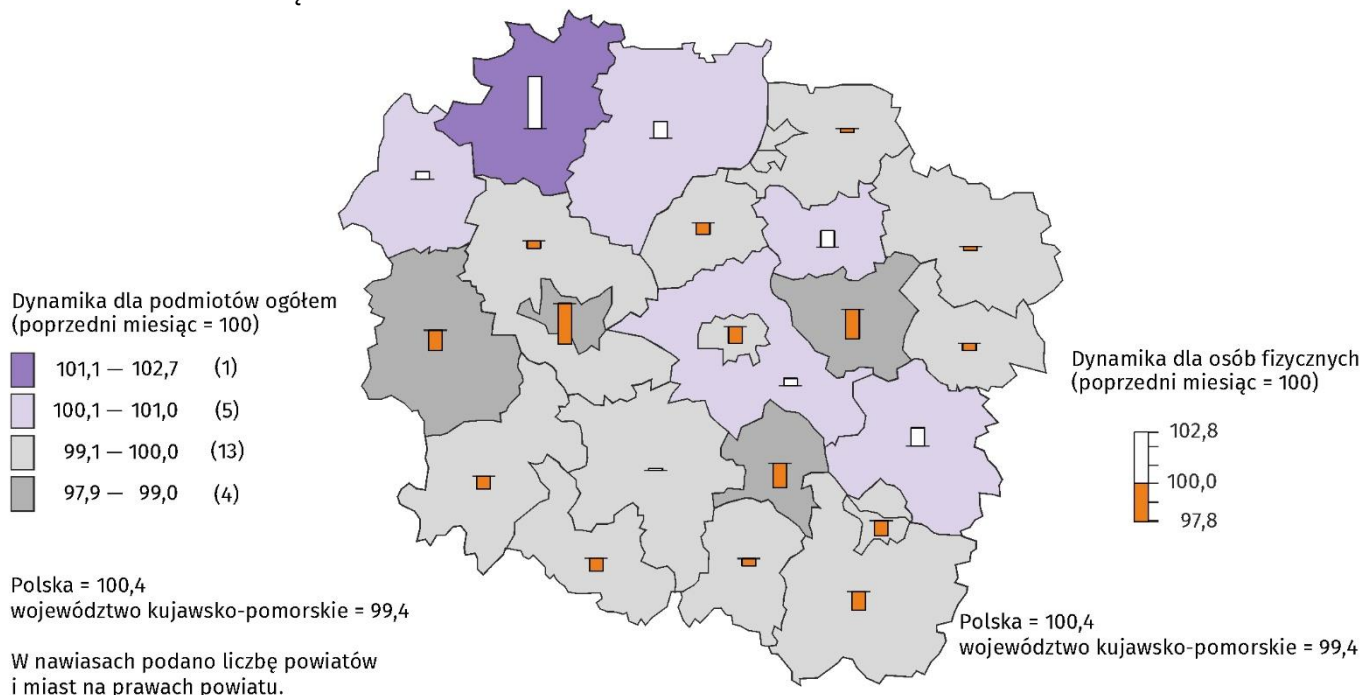

Według stanu na koniec września 2023 r. w rejestrze REGON 29,5 tys. podmiotów miało **zawieszoną działalność** (o 0,6% mniej niż przed miesiącem). Zdecydowaną większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (95,7%).

⁶ Dotyczy osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (bez osób fizycznych prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie).

Mapa 3. Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością we wrześniu 2023 r.

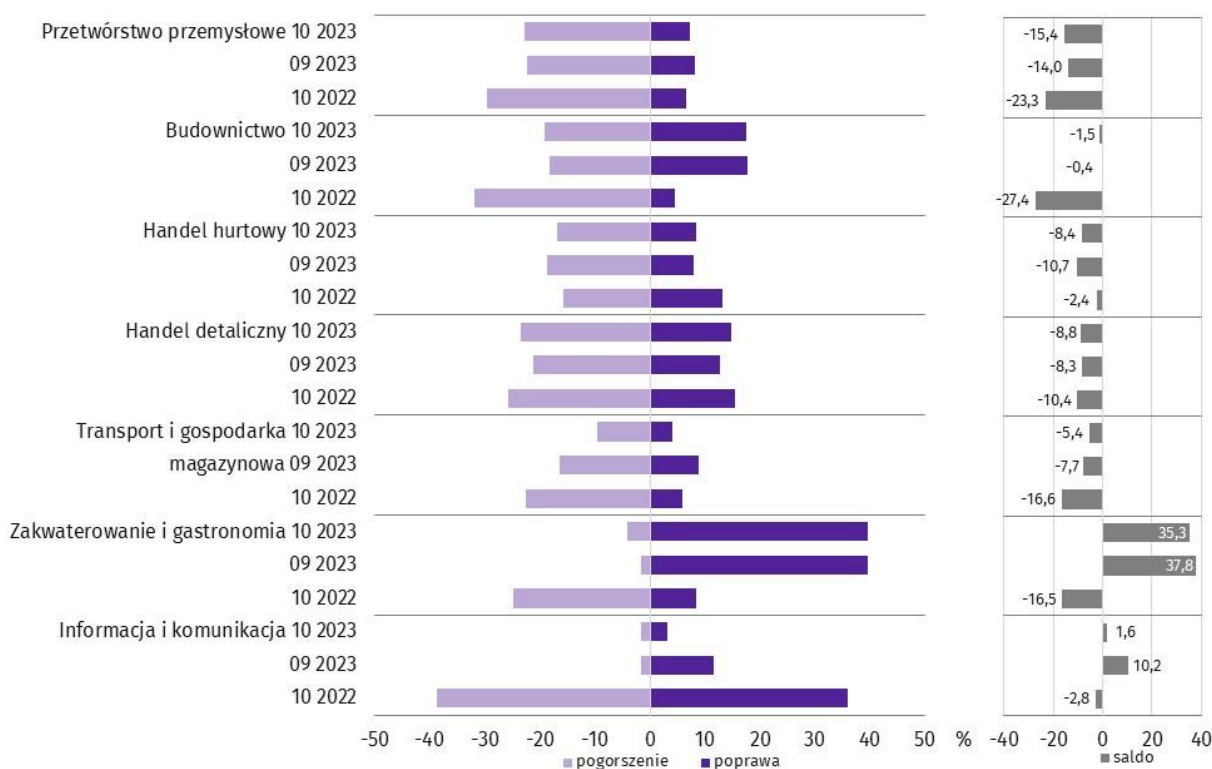
Stan w końcu miesiąca

Koniunktura gospodarcza

W październiku br. w większości badanych obszarów gospodarki przedsiębiorcy oceniają koniunkturę niekorzystnie. Najgorsze nastroje gospodarcze panują wśród jednostek z sekcji Przetwórstwo przemysłowe. Mimo utrzymanych negatywnych ocen, poprawę opinii zanotowano tylko wśród podmiotów zajmujących się Handlem hurtowym oraz Transportem i gospodarką magazynową (wzrost wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w skali miesiąca po 2,3 p. proc.). Największe pogorszenie ocen zaobserwowano w opiniach wyrażanych przez przedsiębiorców z sekcji Informacja i komunikacja (spadek wartości tego wskaźnika o 8,6 p. proc. w porównaniu z wrześniem br.). Mimo to, wśród tych jednostek oceny koniunktury są optymistyczne. Pozytywnie, ale gorzej niż w poprzednim miesiącu, oceniają koniunkturę także podmioty prowadzące działalność w zakresie Zakwaterowania i gastronomii.

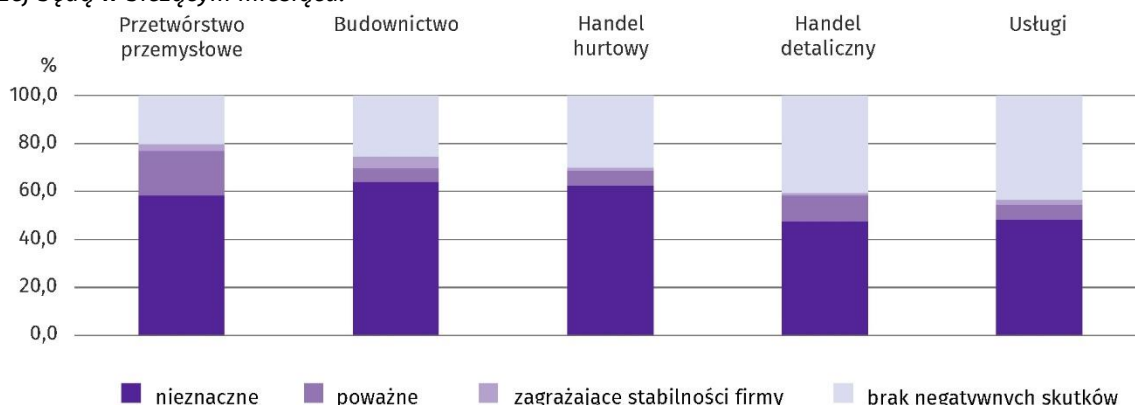
Wykres 11. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

Wyniki badania dotyczącego wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą⁷

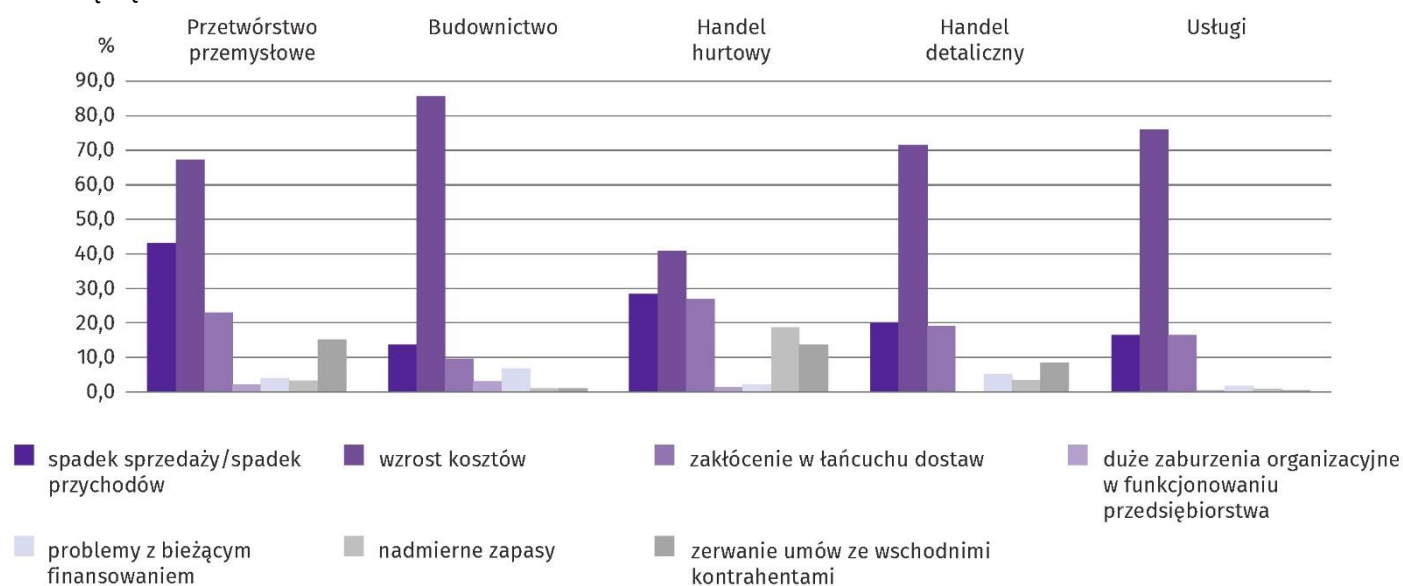
Pytania o wpływ wojny w Ukrainie

Pyt. 1. Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:

Wśród przedsiębiorców, którzy udzielili odpowiedzi w badaniu najczęściej pojawiały się zdania, że trwająca wojna stanowiła w październiku br. nieznaczące zagrożenie dla prowadzenia działalności w ich firmach. Najwyższy procent takiej odpowiedzi (64,1%; wobec 68,5% we wrześniu 2023 r.) udzieliły firmy z Budownictwa. Drugą najczęstszą odpowiedzią był brak negatywnych skutków. Najczęściej wskazywały na to firmy z Usług (43,4%; wobec 54,5%). Na poważne skutki najczęściej wskazywali przedsiębiorcy z Przetwórstwa przemysłowego (18,5%; wobec 17,0%), a na skutki zagrażające stabilności firmy wskazywały podmioty z Budownictwa (5,1%; wobec 1,5%).

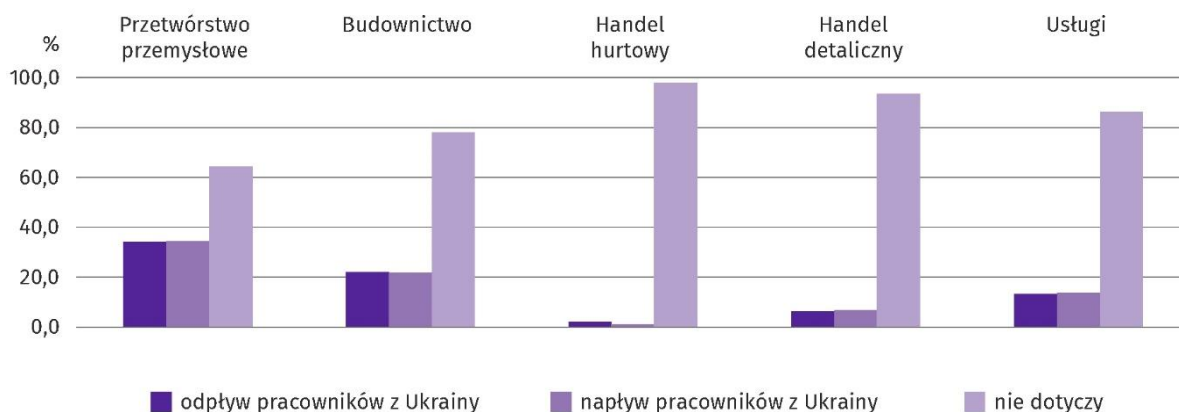
Pyt. 2. Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:

Przedsiębiorcy ze wszystkich analizowanych rodzajów działalności, jako negatywny skutek wojny w Ukrainie, w największym stopniu wskazywali na wzrost kosztów. Najwyższy udział takiej odpowiedzi odnotowano wśród podmiotów działających w Budownictwie (85,7%; wobec 83,6% we wrześniu br.). Kolejnym najczęściej deklarowanym skutkiem był spadek sprzedaży/przychodów. Tej odpowiedzi najczęściej udzielali przedsiębiorcy działający w Przetwórstwie przemysłowym (43,0%; wobec 40,0%). Na trzecim miejscu wśród udzielonych odpowiedzi odnotowano zakłócenie w łańcuchu dostaw. Ten efekt wojny miał największe znaczenie dla firm z Handlu hurtowego (26,8%; wobec 28,4%).

⁷ Badanie zostało przeprowadzone od 1 do 10 dnia bieżącego miesiąca na próbie jednostek przemysłowych, budowlanych, handlowych i usługowych. Pytania zostały podzielone na dwie sekcje – pytań dotyczących wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą oraz dotyczących rynku pracy. Odpowiedzi na cały dodatkowy blok pytań są udzielane na zasadzie dobrowolności. We wszystkich pytaniach prezentowany jest procent (ważony) odpowiedzi respondentów na dany wariant. Dane zostały zagregowane zgodnie z metodologią agregacji (ważenia) stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej.

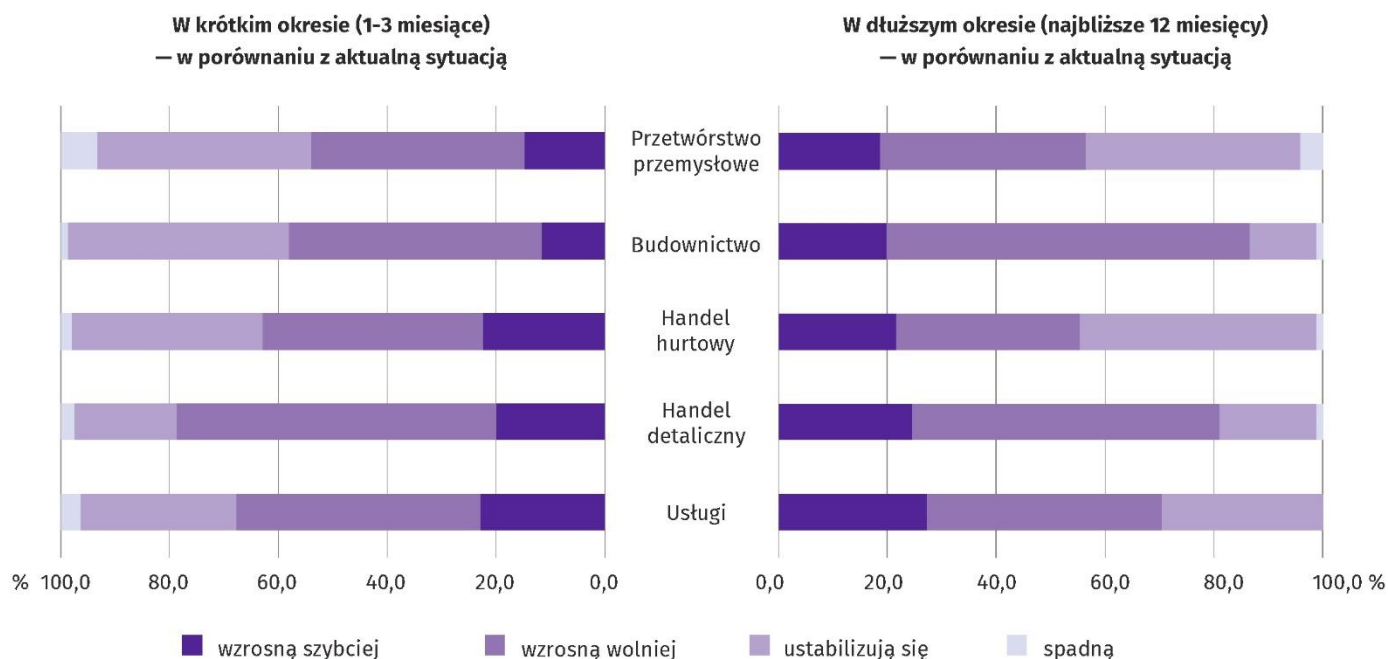
Pyt. 3. Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu⁸:

Przedsiębiorcy ze wszystkich analizowanych rodzajów działalności w większości udzielili odpowiedzi, z których wynikało, że w poprzednim miesiącu nie zatrudniali pracowników z Ukrainy bądź nie zaobserwowali ich napływu lub odpływu. Najwyższy odsetek takich odpowiedzi wystąpił w przypadku Handlu hurtowego (98,0%; wobec 95,9% we wrześniu br.). Napływ pracowników najczęściej odnotowywano w podmiotach działających w Przetwórstwie przemysłowym (34,2%; wobec 29,9%). Odpływ pracowników również najczęściej dotyczył firm z Przetwórstwa przemysłowego (34,0%; wobec 33,0%).

Procesy cenowe

Pyt. 4. Jak Państwa zdaniem kształtować się będą ceny usług/materiałów/surowców wykorzystywanych przez Państwa firmę w ramach prowadzonej działalności gospodarczej?

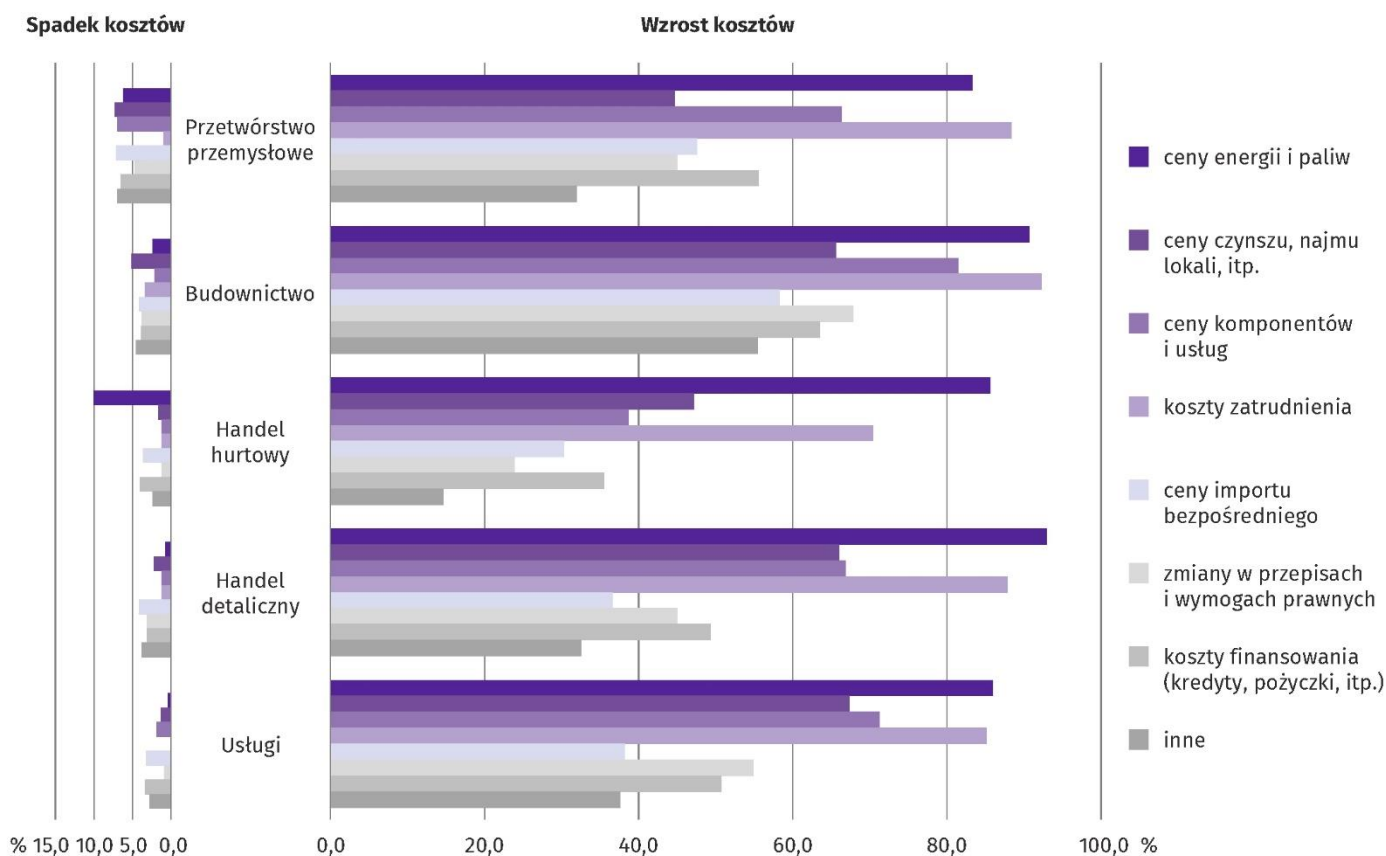

Przedstawiciele większości badanych rodzajów działalności najczęściej byli zdania, że w krótkim okresie (1–3 miesiące) ceny usług/materiałów/surowców wzrosną wolniej niż obecnie. Najwyższy odsetek takiej odpowiedzi udzieliły firmy z Handlu detalicznego (58,7%). Ustabilizowanie się cen przewidywali najczęściej przedsiębiorcy z Budownictwa (taką opinię wyraziło 40,6% respondentów z tego rodzaju działalności).

W dłuższym okresie (najbliższe 12 miesięcy) w większości badanych grup najwięcej przedsiębiorców spodziewa się, że ceny wzrosną wolniej niż obecnie. Najwyższy odsetek takiej odpowiedzi odnotowano w Budownictwie (66,7%).

⁸ Dopuszczalne było równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” i „napływ”), w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%. Odpowiedź „nie dotyczy” zaznaczana była w przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”.

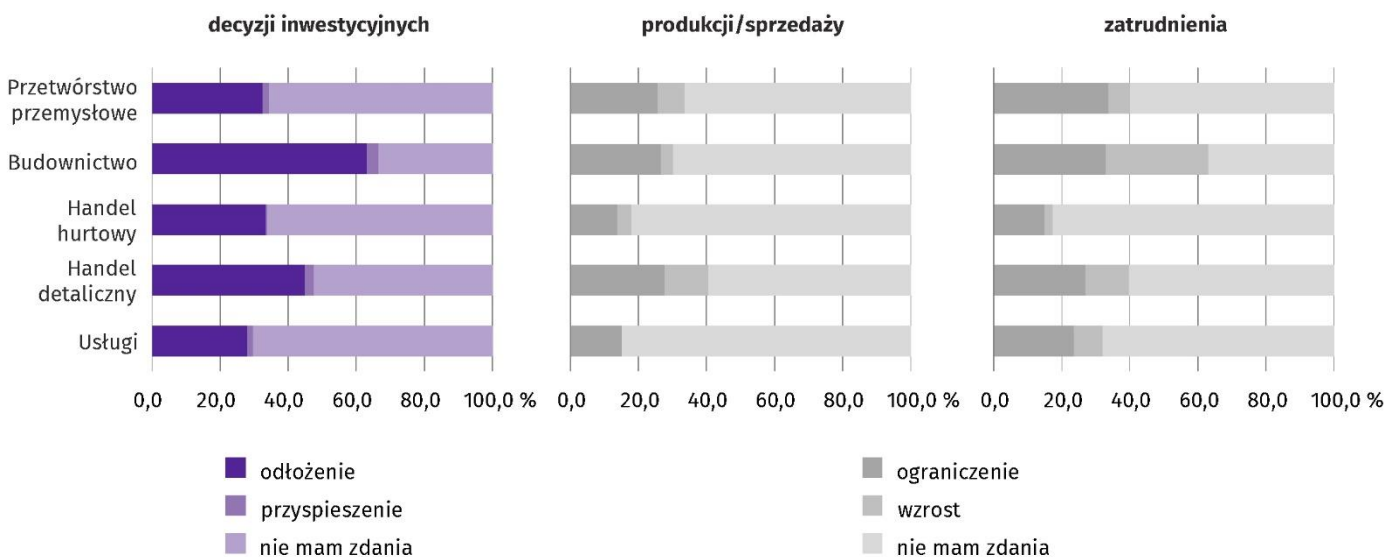
Pyt. 5. Które z poniższych czynników w największym stopniu wpłyną na koszty funkcjonowania Państwa firmy w okresie najbliższego kwartału?

Przedsiębiorcy z większości badanych rodzajów działalności wśród czynników mających wpływ w najbliższym kwartale na wzrost kosztów funkcjonowania firmy najczęściej wskazywali na ceny energii i paliw. Najwyższy odsetek takiej odpowiedzi (93,0%) udzieliły podmioty z Handlu detalicznego. Drugim najważniejszym czynnikiem były koszty zatrudnienia, na które najczęściej wskazywały przedsiębiorstwa z Budownictwa (92,3% odpowiedzi).

W pytaniu o czynniki wpływające na spadek kosztów żadna z odpowiedzi nie wyróżniła się. Na ceny energii i paliw najczęściej wskazywali przedsiębiorcy z Handlu hurtowego (10,0%), a na ceny czynszu, najmu lokali, itp. przedsiębiorcy z Przetwórstwa przemysłowego (7,3%).

Pyt. 6. Czy obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa (koszty kredytów bankowych i ich dostępność, kredyt kupiecki, odroczone płatności, itp.) spowodują, w najbliższych 12 miesiącach, w przypadku:

W pytaniu o obserwowane i przewidywane zmiany w warunkach finansowania przedsiębiorstwa w najbliższych 12 miesiącach w odniesieniu do decyzji inwestycyjnych, produkcji/sprzedaży i zatrudnienia przedsiębiorcy najczęściej wskazywali na odpowiedź „nie mam zdania”. Kiedy jednak decydowali się na którąś z odpowiedzi, to w przypadku decyzji inwestycyjnych wskazywano ich odłożenie – najczęściej w Budownictwie (63,2%). Kiedy pytano o produkcję/sprzedaż to częściej wskazywano ograniczenie, niż wzrost – najczęściej w Handlu detalicznym (27,7%). Podobna odpowiedź dotyczyła zatrudnienia – najczęściej na ograniczenie wskazywały firmy z Przetwórstwa przemysłowego (33,7%).

Więcej informacji dotyczących wyników badań koniunktury gospodarczej można znaleźć na stronie Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze pod adresem:

<https://zielonagora.stat.gov.pl/osrodki/osrodek-badan-koniunktury/obk-dane/>

Opracowanie merytoryczne:

Kontakt:

bydgoszcz.stat.gov.pl

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

tel: (+48 52) 366 93 90

[@BYDGOSZCZ_STAT](#)

Dyrektor dr Wiesława Gierańczyk

faks: (+48 52) 366 93 56

[@GlownyUrzadStatystyczny](#)

Tel: 52 366 96 90

e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

Powiązane opracowania

[Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej](#)

[Komunikaty i biuletyny województwa kujawsko-pomorskiego](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego 2023](#)

[Koniunktura gospodarcza w województwie kujawsko-pomorskim](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim

WYSZCZEGÓLNIENIE		2022 r.											
		01 02 03 04 05 06 07 08 09 10 11 12											
		A – 2022 r.											
B – 2023 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. etatów)	A	259,8	259,7	260,2	260,8	260,1	259,7	260,1	259,5	258,8	259,5	258,7	258,3
	B	257,9	257,2	256,7	255,4	255,2	255,0	255,1	254,7	254,2			
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	99,9	100,2	100,2	99,7	99,8	100,1	99,8	99,7	100,3	99,7	99,8
	B	99,8	99,7	99,8	99,5	99,9	99,9	100,0	99,9	99,8			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,7	101,4	101,5	101,8	101,5	101,4	101,6	101,1	101,0	101,3	101,0	100,9
	B	99,3	99,0	98,6	97,9	98,1	98,2	98,1	98,2	98,2			
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	64,0	63,2	61,6	59,2	57,5	55,4	54,8	54,5	54,4	54,4	55,1	56,5
	B	59,6	59,8	58,1	56,3	55,1	53,8	53,2	53,0	52,4			
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	8,3	8,2	8,0	7,7	7,5	7,3	7,2	7,2	7,1	7,1	7,2	7,3*
	B	7,8	7,8	7,5*	7,3*	7,1*	7,1	7,0	6,9*	6,9			
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	5846	6586	7304	6010	6576	5744	4682	5259	5498	4491	4075	3773
	B	4127	5296	5295	3735	4266	4677	4290	4384	4002			
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	15	13	12	14	11	12	13	14	13	16	18	23
	B	21	16	19	20	18	14	17	15	18			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	5381,34	5401,27	5880,83	5777,98	5657,34	5966,32	5903,97	5795,03	6042,75	5908,07	5974,14	6355,65
	B	6065,15	6103,00	6772,56	6322,45	6292,04	6678,76	6606,78	6498,60	6666,76			
poprzedni miesiąc = 100	A	94,0	100,4	108,9	98,3	97,9	105,5	99,0	98,2	104,3	97,8	101,1	106,4
	B	95,4	100,6	111,0	93,4	99,5	106,1	98,9	98,4	102,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,2	111,1	111,8	114,2	113,2	115,8	112,1	111,8	111,9	110,7	111,7	111,0
	B	112,7	113,0	115,2	109,4	111,2	111,9	111,9	112,1	110,3			
Wskaźniki cen: towarów i usług konsumpcyjnych ^c analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	110,0	.	.	115,1	.	.	118,4	.	.	118,9
	B	.	.	116,7	.	.	112,4

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. Dane podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c W kwartale.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
A – 2022 r.													
B – 2023 r.													
Wskaźniki cen (dok.):													
skupu ziarna zbóż:													
poprzedni miesiąc = 100	A	101,8	96,4	124,7	105,1	104,3	99,3	95,9	94,3	99,7	101,7	99,4	97,6
	B	91,0	96,1	93,5	93,9	88,0	95,5	95,6	98,9	101,4			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	151,3	138,7	167,5	175,7	180,9	179,5	199,2	176,2	158,1	150,3	134,1	118,4
	B	105,8	105,6	79,2	70,7	59,7	57,4	57,2	60,0	61,0			
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): poprzedni miesiąc = 100	A	104,5	102,8	107,4	105,7	103,5	91,5	97,9	108,6	94,6	101,4	99,2	101,1
	B	100,7	99,9	99,8	98,9	98,2	97,6	92,1	108,5	94,7			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	140,4	143,9	158,7	160,1	158,4	144,2	141,0	148,5	136,9	124,1	117,1	117,7
	B	113,5	110,3	102,5	95,9	90,9	97,0	91,3	91,2	91,4			
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: poprzedni miesiąc = 100	A	97,7	96,5	148,7	108,2	96,3	102,7	104,3	105,8	105,2	92,7	100,0	106,1
	B	95,6	112,1	102,6	107,3	97,9	105,2	98,3	89,9	101,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	112,2	98,5	120,0	131,1	123,0	127,0	141,7	147,9	180,5	179,6	173,7	171,6
	B	167,8	195,3	134,6	133,4	135,6	139,0	130,9	111,3	106,9			
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta	A	4,3	4,0	5,1	5,9	4,7	4,5	5,5	6,0	5,8	5,6	5,3	6,1
	B	6,2	7,0	8,5	10,1	9,9	10,4	11,5	11,4	8,7			
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych): poprzedni miesiąc = 100	A	103,1	103,6	115,9	87,8	102,3	97,6	91,0	105,9	103,8	102,1	104,3	96,7
	B	90,3	102,7	112,4	85,2	105,7	98,1	95,0	108,5	99,1			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,7	110,3	108,5	103,4	109,0	101,7	100,2	101,5	101,4	98,7	102,2	111,6
	B	97,7	96,8	93,9	91,2	94,2	94,7	98,9	101,4	96,8			
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących): poprzedni miesiąc = 100	A	44,9	99,1	177,6	103,3	95,6	109,7	97,7	119,5	103,0	103,0	109,8	102,7
	B	45,7	104,8	143,5	95,8	105,7	132,4	98,9	94,2	116,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	92,4	99,5	165,7	172,3	116,0	126,0	139,3	118,9	108,7	137,2	130,0	119,4
	B	121,8	128,7	104,0	96,5	106,7	128,8	130,3	102,7	116,3			

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
A – 2022 r.													
B – 2023 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	1145	1822	2675	3425	4249	5290	6164	6917	8155	9201	10333	11484
	B	758	1690	2674	3660	4725	5397	6059	6949	8194			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	168,4	136,8	121,7	103,8	103,1	110,8	113,1	111,2	116,5	117,9	120,4	117,2
	B	66,2	92,8	100,0	106,9	111,2	102,0	98,3	100,5	100,5			
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących): poprzedni miesiąc = 100	A	68,9	105,9	135,0	100,1	94,3	97,9	106,0	100,0	104,5	99,1	105,7	96,3
	B	67,3	100,9	126,6	98,1	95,0	96,1	98,1	98,1	119,6			
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,6	108,2	118,8	113,2	108,6	105,6	111,7	119,3	120,9	106,4	108,8	101,6
	B	99,3	94,6	88,7	96,9	87,5	86,0	79,6	78,1	89,4			
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b : brutto ^c (w %)	A	.	.	8,7	.	.	8,2	.	.	7,0	.	.	6,9
	B	.	.	5,7	.	.	5,7	.	.	.			
netto ^d (w %)	A	.	.	7,2	.	.	6,8	.	.	5,8	.	.	5,7
	B	.	.	4,7	.	.	4,7	.	.	.			
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	813,3	.	.	1991,0	.	.	3297,1	.	.	5102,5
	B	.	.	898,5	.	.	2346,1	.	.	.			
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	106,2	.	.	103,3	.	.	106,2	.	.	108,8
	B	.	.	110,5	.	.	117,8	.	.	.			
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	215301	215467	215535	215682	216110	216644	217250	217802	218455	219019	219352	219607
	B	219607	219789	220221	220848	221444	222025	222416	223036	223416			
w tym spółki handlowe	A	19664	19848	19991	19974	20014	20094	20214	20326	20379	20464	20554	20676
	B	20676	20899	20988	21088	21196	21254	21338	21446	21488			
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1508	1507	1487	1446	1412	1410	1419	1425	1424	1419	1425	1430
	B	1430	1417	1411	1324	1421	1422	1417	1424	1423			

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.